Üksik number 4 senti.

Jõhvis müügil varahommikul.

Alutaguse Teataja

Ilmub Jõhvis igal teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval

TALITUS: Jõhwis, Rakwere tän. 7-a. Telefon 48. Toimetus: Narvas, Salme tän. nr. 5. Kõnetr 34.

TELLIMISE HIND:
1 kuu postiga 50 senti.
3 kuud „ 150 „
6 „ „ 280 „
1 aasta „ 550 „

Tellimisi wõtawad wastu kõik postkontorid.

Kuulutuse hinnad: 1 millim. 1 weerul kuulut. küljel 3 senti, lehe tekstis ja eesotsas 8 senti. Töötsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutusi wõetakse wastu lehe ilmumise eelpäewal kuni kella 12.

№ 32. Jõhwis, laupäewal, 1. aprillil. 1933. a. V aastakäik.

Uuendage aegsasti Alut. Teataja tellimist 1. aprillist 1933. a.

„Koit"

Kõnatrant 2-44. Pilsetihed 18--50 senti.

Algus äripäeval k. 5 p., pühapäeval kell 3 p. Kassa awat. pool tundi enne algust.

29. märtsil ja edasi. Hooaja põnevaim filmiteos! Hirmuäratav õudsus ja romantika! 29. märtsil ja edasi.

Vapustav helidr. R. L. Stevensoni klassikalise romaani järele mis juba 20 aastat maailma näitelavasid vallutanud ja mis nüüd ka helifilmina saavutas 1932. a. esimise auhinna.

Kurjuse ja headuse geenius selles tänuväärses kaksikosas Ameerika suurim traagik FREDRIC MARCH

„Londoni Fantoom"

(Dr. Jnkyll ja Mr. Hyde).

Nõrganärvilisi palutakse mitte üksi tulla!

Selle filmi demonstreerimisel Riias tuli kino juhatusel saata koju mitmed daamid, kes vapustatult filmi õudsusest, pimedas enam ei julgenud üksi minna tänavale.

Ühte naist ta armastab puhtalt ja kaunilt terve nooremehena, teist aga terroriseerib julmalt metsiku koletisena. Päeval — jumalik armastaja, öösel — loomalik meesmonstrum!

Lisaks: „Teel uude Maailma", Hispaania lauljad Armida ja Pio Corao'sid.

Tulemas suurfilmid: „Paprika", „Onn üle öö", „Nägematu front", „Kiki", „Armumäng" ja palju teisi.

Maa-alune warandus leitud.

Jaapanikeelne dokument awastas aarete-keldri Narwa allmaa wõlwkäikudes.

20. miljonline warandus tuuakse päewawalgele. — Riigikassa esindaja sõidab Narwa.

Mõni aeg tagasi leitti Narwa linnaarhiiwist koltunud dokument, mis sisaldab kaheteistkümnel real jaapani-keelset teksti. Tekst, mis koosneb katakanast ja hirakanast, jäi algul mõistatuseks arhiiwi uurijatle. Et dokumendi sisu kohta selgust muretseda, astuti ühendusse Tartu ülikooli keelte professuuriga, kuhu saadeti jaapani tekstist täpne koopia uuringuteks ja dokumendi deschifreerimiseks. Läinud kesknädalal saabus dokumendi tõlge Tartust tagasi, kusjuures selgus, et tema sisu juhib põhjasõja päewil Narwa maa-aluseisse wõlwkeldreisse rootsi wäepealik Horni poolt peidetud armee-kassa ja linnabürgerite waranduse jälile. Dokumendi on katakanas ja hirakanas walmistanud ajaloos tuntud ja 1704. a. Narwa piiramise ajal siin wiibinud, komandant Horni isiklik sõber, jaapani kaupmees ja õpetlane Tshang-Uso-Nirit Muto.

Kuigi Narwa praegused linnapiirid on tunduwalt muutunud jelleaegsest linnaplaanist, asuti linnapea Lutsu ja muuseumi juhataja mag. Soomi initsiatiiwil otsekohe dokumendis näidatud kohal kaewamisi toimetama. Wahetpidamata töö tulemusena jõuti reede lõunaks bastion „Wictoria" all keldrisse, kust müüri lõhkumise teel pääses ekspeditsioon üsna hästi säilinud treppi kaudu Narwa maaaluste wõlwkäikude kõige sügawamale korrale. Siit wiis hästi säilinud käik raekoja platsi alla, kus rauduksega warustatud, 4X8 meetri suurusest kambrist leitti

6 suurt tammepuust kasti.

Kaks neist on ääreni täis rootsi kuldtaarleid, neljandas on kuld- ja hõbe- kirikuriistad, rohkete kalliskiwidega.

Aarete lugemisega pole weel jõutud lõpule. Arwatakse aga, et nende wäärtus tõuseb kuni

20 miljonile kroonile.

Neljapäewal asuti kaewama lühemat wäljapääsu aaretekambrist, kuna liig pikka teed mööda suurte waranduste wäljawedamine oleks liig tüütlikas ja ka hädaohtlik. Kuna aaretekamber asub peaaegu raekoja platsi all, börsihoone kohal, tuleb uus awaus sealt hörsihoonesse

Laupäewa lõunaks jõutakse uue käiguga walmis ja kell 3 asutakse waranduse kaste maapõuest päewawalgele tooma, mispuhuks raekojaplatsile asetatakse kõwendatud politseiwalwe.

End. börsihoonest toimetatakse warakastid inimjõuga üle raekoja platsi, raekoja keldrisse kuhu 20 miljoniline warandus jääb ootama lähemaid korraldusi kaitseliidu relwastatud walwepostide hoole alla.

*

Täiendawalt kuuleme toimetusetöö lõpul, et ühenduses aarete-leiuga saabub laupäewal Narwa riigikassa esindaja, kes pitseerib kastid kirmi. Kell 6 õhtul on linnawolikogu saalis suurem nõupidamine warandusе asjus, millest osawõtt on wõimaldatud ka kõigi Narwa organisatsioonide ja seltside esindajail. Arwatawasti selguwad seal lähemalt edaspidised sammud warandusе saatuse otsustamiseks.

(Wiimasel leheküljel üleswõte leitud dokumendist.)

Narwa teaater.

Pühapäewal: „Madam Flirt" esietendus ja „Doktor Ameerikast" rahwaetendus.

Pühapäewal. 2. aprillil s. a. kell 1/24 p. l. läheb rahwaetendusena — noorte rühma ettekandel, lõbus ja tujutõllane G. Kraatzi ja A. Hoffmanni walimiseelne komöödia „Doktor Ameerikast" kolmes waatuses.

„Madam Flirt".

Pühapäewa õhtul kell 8 tuleb piduliku esietendusena lawale hooaja wiimane operett — Walter Bromme „Madame Flirt" operett 3 waatuses.

Opereti tegewus sünnib lõunamaa põletawa päikese all, kus elu ja tegewus täis kirge ja armastust.

Wõrratu ilus muusika, koomilised ewolutsioonid ja tantsud, naljarohke tekst on sellele operetile parimaks reklaamiks.

Esietendus läheb täies koosseisus orkestri saatel, kuna aga järgnewad etendused tuleb leppida kas wähendatud orkestri ehk ainult klaweri saatega, siis ärgu jätku ükski teaatrisõber opereti esietendust külastamata.

Opereti lawastajaks Rix Kuljus. Muusikajuht Leop Wigla Tantsujuht Adja Kuljus. Maitsekad dekoratsioonid kunstnik W. Peililt.

Kaastegewad: prld.: T. Kroon, G. Walentin, A. Wilmann; hrad.: Hugo Malmsten, Frants Malmsten, A. Lääne, A Keller, R. Kuljus, E. Walgesnaulow j. t.

Pääsed eelmüügil.

Teaatribüroo.

Peetri kirik.

Pühapäewal, 2. aprillil kell 10 h. jumalateenistus armulauaga kell 3. p. l. koguduse üldkoosolek koguduse majas.

Kell 6.30 õht. kooswiibimine teelauaga. Kõneleb ajaloolane prl L. Tennmann. Koorilaulud.

Rooma-katoliku kirik.

Pühapäewal, 2 aprillil kell 11 homm. jutlus eesti keeles ja missa-ohwer. Peale lõunat kell 6 jutlus ja püha risti-tee.

Kreenholmi algkooli peaõhtu.

Laupäewal, 1. apr. s. a. kell 20,00 korraldab Kreenholmi algkool wabriku rahwamajas peaõhtu, kus esinewad õpilased eesti ja wene osakonnast mitmesuguste ettekannetega õpetajate juhatusel. Kawas laks näidendit, koorilaule, tantse ja muud. Puhas sissetulek läheb kehwemate õpilaste toetamiseks.

Sama kawa korratakse 2. apr. kell 16,00 lastele.

Baptisti kirik Madise tän. 25.

Laupäewal, 1. aprillil kl. 6 õht. palwetund kõigile, Pühapäewal, 2. aprillil kl 10 homm. jumalateenistus. Kõnelewad P. Passelmann ja teised. Kl. 1/2 1 pühapäewa kool lastele Peale lõunat kl. 5 Naisseltsi aastapäewa pidu. Kawas: kõned, deklamatsioonid, koori- ja mängukoori laulud Laululeheid.

Elegantsemaid kewadmodelle wõib pakkuda Teile ainult

Joala 8. M-me Doris Joala 8.

Kübarate uuendamine, wärwimine, wormimine kõigile moodsaile fasongidele. Kr. 1 alates.

— Uued fasongid kr. 3 alates. —

Sealsamas õpilast tarwis.

Teatame, et pühadeks saame kõige uuema konstruktsiooniga

lokkimise aparaadi, mis jääb alaliselt meid külastajate, lugupeetud daamide teenimiseks. Aparaat annab kõigeparemad tagajärjed (suured lokid) Narvas, Suur tän. 13.

August Pschibõsch.

Ühisgümnaasiumi abituriendid

korraldawad pühapäewal 2. aprillil kella-wiietee Ühisgümnaasiumi ruumes (Lai tän. nr. 2). Tantsu waheaegadel on ettekandeid õpilaslt. Tulu läheb erkursiooni tulude katteks Tantsul mängib Narwa parim tantsuorkester „The Fameous Dabblers."

Pensionääridele pensionide wäljamaksmine edasilükatud.

Linnawalitsus palub meid teatada, et ministeeriumi sellekohase otsuse põhjal teostub pensionide wäljamaksmine 6. wõi 7. aprillil, senise 1. aprilli asemel. Wiiwitus on tingitud asjaoludest, et wabariigi walitsuse otsuse järgi tulewad pensionid kärpimisele. See otsus peab aga enne wäljamaksmiste algust ilmuma weel „Riigi Teatajas", et seaduse jõudu omada.

Kreenholmis wallandati.

30. märtsil wallandati Kreenholmi wanawabriku röngasketruse osakonnast (n.n. waternast) 7 naistöölist. Wallandamine on tingitud tööpuudusest. Kas seetõttu ka teistes wabrikuosakondades wallandamisi ette tuleb, pole praegu teada.

Kuurort tänab linna.

Neil päewil saabus Narwa linnawalitsusele Narwa-Jõesuu alewiwalitsuselt tänuawaldus, et Narwa linn andis ainelist toetust kõrgepinge liiniehitamiseks alewisse.

— —

HÄÄ GRIMMI OAKOHVI SEGU

SININE PAKK

1/2 klg. — 50 snt.

Raamatute köitmine

50% hinnaalandus

hää ja korralik töö.

Narwas, 5. Peetri tän. 18—4.

Ainult kord

Grimmi KOHVI

ja Teie vajate teda alati.

:—: Nõudke igal pool. :—:

Kino „Skating"

Algus äripäev. kell 6, pühap., kell 3.

Kolmapäevast! Näitelinal! Jälle suurepäraline huvitav, kahekordne eeskava!

I Draama 9 waatuses. Peaosades tuntud näitlejad: Verner Baxter, Karen Morley, Convay Tearle j. t. Rikkalik lavastus! Huvitav sisu!

„Elust tõugatud".

II Uus nägematu film! Esimest korda Narwas!

„PILVERÜNDAJAD"

Saksakeelne kõiki üllatav sensatsioonfilm 12 jaos.

Peaosades M. G. M kangelased Clark Gable, Vallace Beery ja Dorothy Jordan.

Lahingu manöövrid Ameerika õhu ja mere eskaadris. „Pilveründajad" on haaravamaid ja põnevamaid lennufilme, mida M. G. M. firma seni üle Atlandi saatnud. Film jookseb praegu Berliini „Capitol'is" kolmandat kuud ennenägematu eduga.

Kes armastab raskeid vapustavaid üleelamusi, seilele soovitame väga vaadata filmi „Pilveründajad". See on omapärane haruldane pilt, olles tunnustuseks kui suuri edusamme on teinud kinotehnika, vältes lühikest aega. Hästi õnnestunud pildistus Ameerika õhu ja mere eskaadri manöövritest. Vaadates zeppelinide seas aeroplaane, paistavad aeroplaanid väikeste rohutirtsudena. Kahe aeroplaani kokkupõrge, plahvatus ja allakukkumine. Arusaamatu, kes merimees, kes lendur, kes filminäitleja, nii loomutruult ja reaalselt on tehtud kõik ülesvõtted selles pildis. Kõik nähtu jätab õudse ja vapustava mulje filmist.

Näitelavall Maailma attraktsioon! Publikumi soovil, veel lühikest aega!

Surmasõit pea allpool lahtisel mootorrattal teraspallis.

Sõidu sooritab ülemaailma tuntud surmasõitja Konstantin Kala noorem vend Herbert Kala, kes sõidab mootorrattal teraspallis risti-rästi pea allpool 75—85 km tunnikiirusega.

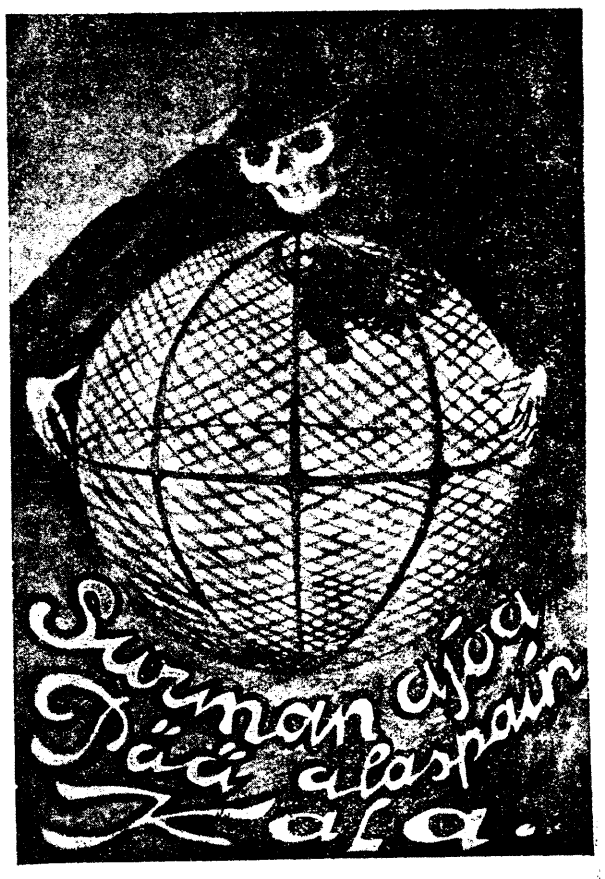

Järjekorras: „Purusiatud südamed", „Susan Lenoks" Greta Garboga ja t.

Kas ei saaks odawamalt?

Toiduainete hindade ebaloomulik kõrgus Narwa turul. — Wirumaa põllumehed turustagu oma saadusi ise.

Meie toiduaineteturul on walitsenud alati mingi wirr-warr. Tawaline kodanik, tarwitaja, kes on enneköike huwitatud esmajärguliste toiduainete hindadest, loeb lehest wõinoteeringuid, mis räägiwad 80-sendisest kilohinnast ja wangutab arusaamatuses pead — tema peab maksma ikka oma 130—150 senti. Sama lugu on ka paljude teiste eksportainetega — pole wist suuremat unistust harilikul kodanikul, kui see, et kordki saaks oma maa saadusi nii odawalt, kui wälismaalased.

Kuid — mine tea, see on meie kõrgema majandusteaduse wili, millest harilik inimene ei saa ega tahagi aru saada. Hoopis kummaliselt on aga see märgataw Narwas. Juba pikemat aega on Narwa linn, kus elukallidus kõige suurem. Wiimaste nädalate keskmised turuhindade kokkuwõtted näitawad, et Narwas on loomaliha hind keskmiselt 70—80% kallim, kui näiteks Tallinnas ja Rakweres Sealiha hind on kallim 25—50%, munad, worst, sink jne. 5—10%.

Millest on see tingitud? Kauplejad turul ja poodides seletawad asja wäga lühidalt: Narwa olewat „lõigatud ära" tagamaast, esmajärgulised toiduained tulewad waid ühelt poolt ja see „üks pool" ei jõudwat suurt linna warustada küllaldasel määral.

See wäide tundub seda kummalisemana just selle tõttu, et kõige juures Narwas pole kunagi märgata olnud toiduainete puudust. Produkte on kõik kohad täis, kuid nende hind hoitakse waheltkauplejate poolt kunstlikult kõrgel.

Tallinna, meie suurima linna turuhinnad näiteks 29. märtsist olid järgmised: Sealiha (wäikemüük) — 55—70 s. kg., suitsusink — 100—130 s. kg., loomaliha 30—50 s., kõõgiwõi — 100—110 s. kg., lauawõi 115—120 s. kg.

Walgas olid samad hinnad wastawalt: sealiha 45—55 s., kõõgiwõi — 80—95 s. kg. suitsusink 80—110 s. kg., loomaliha 18—30. s. kilo.

Narwas aga samal ajal kõigi eelnimetatud toiduainete hinnad olid enam wõi wähemtunduwalt kallimad Tallinna omadest. Walga tõime näitena sellepärast, et temagi ju on piirilinn ja ühelt poolt „ära lõigatud".

Kuigi sellele wõidaks tuua wastuwäiteid, et Walga tagamaa on jõukam kui Narwa oma, ei pea need paika. Sest, lõppudelõpuks, milleks on meil hästikorraldatud teedewõrk ja liiklemine?

Ei. Põhjus seisab mujal. Seisab selles, et Narwat toiduainetega warustawad waheltkauplejad, kes liiga suure kasuprotsendi ahnitsemisel esmajärguliste ainete hinnad kunstlikult kõrgel hoiawad, kuna talumees-produtsent omast ikka enam ei saa. Siin peaksid asjast huwitatud tootjad ise asjale juure asuma ja mitte müüma waheltkauplejaile, waid oma algatusel oma saadusi turustama. Kasu oleks sellest nii maamehele kui ka linna tarwitajale.

—

Marxistide koonduslaager Saksas.

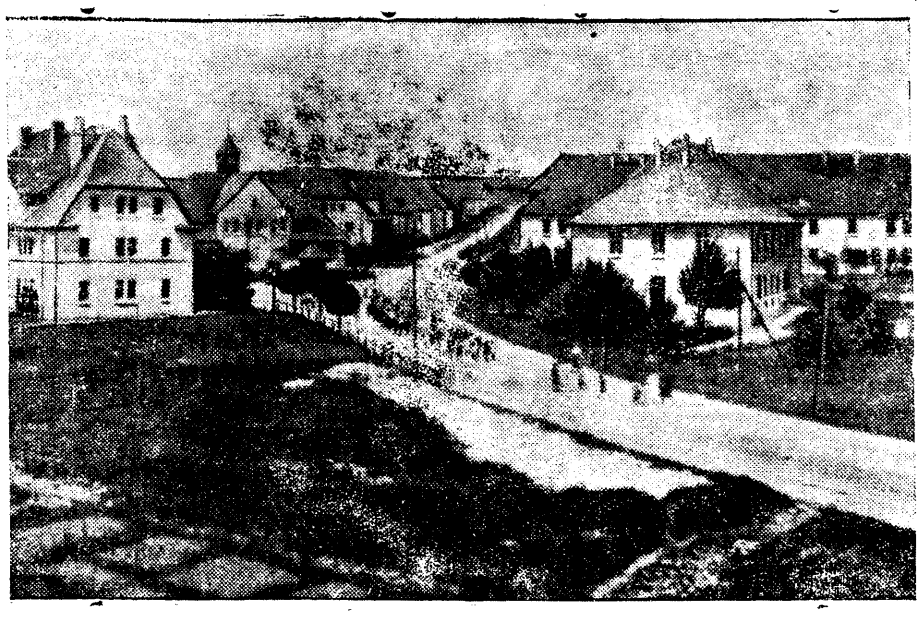

Saksamaal hitlerlased teatawasti on asunud üldisele sotsialistide ja kommunistide wangistamisele ning nende wäljasaatmisele koonduslaagreisse, kus wäljasaadetuid isoleeritakse wälismaailmast ja koheldakse peaaegu nagu sunnitöölisi. Pildil: üks koonduslaager Ottendorfis, kuhu on koondatud üle 1500 marksisti.

Maamõõtmine odawamaks.

Põllutöökoja juhatus pani maksma uued alandatud normid.

Põllutöökoja juhatus oma koosolekul 20. märtsil s. a. kinnitas järgmised alandatud normid maamõõdu töödelt eelseiswaks suweks.

Talundi mõõtmine ühes tükis ühes plaanide walmistamisega kolmes eksemplaris kuni 5 hektaarini 20—30 kr., 5 ha kuni 15 ha 30—45 kr., 15 ha kuni 35 ha 45—70 kr., 35 ha kuni 60 ha 70—95 kr., 60 ha kuni 80 ha 90—115 kr.

Sellele töötasule arwatakse juure lahusolewate tükkide pealt 5 kr.

Plaanidelt ärakirjade (koopiate) walmistamine Maapangale ja teistele asutustele ja isikutele riigi- ja omawalitsusasutuste arhiiwidest 45 — 50 protsent. hinnaalandusega põllutööministeeriumis maiswast töötasust (R. T. 69 — 1927. a.).

Maakorraldustöödel ja teistel erimaamõõdu töödel tasu kokkuleppel.

Kirjalik kui ka suusõnalik nõuanne erialal tasuta. Tööde tellimised saata põllutöökotta, ehk üles anda kohaliku maatulunduskonsulendi juures, kust ka täiendawaid andmeid saab.

—

Rentnikud nõuawad linnamaade tükeldamist.

Linnarentnike kongressi protest seniste rendimäärade wastu. — Loomisel linnarentnike ja wäikemajaomanike liit.

Neil päewil oli Tallinnas üleriiklik linnade ja alewite maade rentnike ning wäikemajaomanike kongress. Saadikuid oli ilmunud Narwa, Pärnu, Tartu ja Tallinna linnamaade rentnike organisatsioonide poolt. Kongressi awas linna-rentnike organisaator E. Hansar. Kongressi juhatusse waliti E. Hansar Tallinnast ja P. Pankšepp Tartust, kuna sekretariaati J. Konter ja E. Tiro Tallinnast. Terwituskõnega kongressil esinesid riigikogu sekretär Loosalu ja ühise põllumeeste, asunike ja wäikemaapidajate riigikogu rühma nimel rkl. Rooberg. Referaatidega linnade rendimaade korraldamise ja linnade mõisate tükeldamise üle seaduseandlikul teel esines rkl. O. Tief. Wäikemajaomanike päewamuredest Tartus esines Tartu linnamaade rentnike ja wäikemajaomanike esindaja P. Pankšepp. Referaadid wõeti wastu kiduawaldustega. Pääle referaatide awati läbirääkimised. Läbirääkimistel peamotiiwina selgus, et linnamaade rentnikud soowiwad linnade ja alewite rendimaadel luua seaduseandlikul teel uusi reforme. Kongress üksmeelselt pooldas linnade rendimaade wõõrandamist seaduseandlikul teel ja linnade mõisate tükeldamist, mida tuleb teostada meie maareformi teostamise mõiste seaduste ja määruste alusel, linnadele ei saa siin mingeid erandeid teha.

Terawasti mõisteti hukka linnade omawalitsuste senine teguwiis linnade rendimaadel, misfugused on koormatud wäga kõrgete rendimääradega.

Kongress wõttis wastu terwe rea asjalikke ja huwitawaid resolutsioone, mida liidu juhatus lähemal ajal kawatseb awaldada eraldi trükis. Kongress asus seisukohale, et riigikogu peaks weel käesolewal istangjärgul linnade ja alewite rendimaade korraldamise ning linnade mõisate tükeldamise seaduse eelnõud harutusele wõtma. Rkl O. Tief tähendas, et riigikogule nende seaduste arutamine ei sünnitaks raskusi, sest riigikogu praegu pole koormatud eriliselt tööga. Kongressil otsustati asutada üleriiklik linnade ja alewite maade rentnike ja wäikemajaomanike liit.

Liidu juhatusse waliti E. Hansar, J. Konter ja G. Jürisson Tallinnast, P. Ponksepp Tartust ja A. Rüütli Narwast. Ajutise linnade ja alewite maade rentnike ja wäikemajaomanike liidu juhatuse pääle pandi kongressi otsuste täitmine ja esindus. Liidu juh. asub Tallinnas, Narwa m. nr. 31 kr. 37.

Rukkimonopol jääb siiski.

Majandusministri uus terawiljakaitse seadus wabariigi walitsuses.

Majanduseminister A. Jürman on esitanud walitsusele uue terawiljakaitse seaduse eelnõu, mille järele nüüdsest peale hakatakse rukki- ja nisukaitset korraldama. Eelnõu tekst on järgmine:

§ 1. Rukki ja nisu ning rukki- ja nisujahu sisseweedu Eestisse on riigi ainuõigus. Sisseweedu teostab riik ise wõi annab load sisseweeks eraisikuile wõi ettewõtteile. Sisseweedu wõib sündida wabariigi walitsuse sellekohase otsuse põhjal, kusjuures wabariigi walitsusel on õigus määrata sisseweetud rukki ja nisu müügihindu ning rukki- ja nisujahu müügi korda. Wastawa ettepanekuga esineb majandusminister.

§ 2. Kodumaal kaswatatud rukki ja nisu ja rukki- ja nisujahu ost-müük siseturul on waba, kusjuures majanduseministeeriumile jääb õigus seda ostu-müüki reguleerida ostu korra ja tingimuste kindlaksmääramisega põllupidajail-rukkitootjailt. Rukki ja nisu ning rukki- ja nisujahu wälismaalt sisseweeks antakse lubasid ainult isikuile ja ettewõtteile, kes kodumaa rukki ja nisu kokkuostul on täitnud majanduseministeeriumi korraldusi.

§ 3. Terawilja kaitseseaduse (RT 56—1930.) alusel kokkuostetud ja riigi ladudes seiswad rukki tagawarud likwideerib majanduseministeerium wabariigi walitsuse poolt antawate määruste kohaselt.

§ 4. Käesolew seadus hakkab maksma awaldamisega „Riigi Teatajas".

Tema maksmahakkamisega kaotab maksuwuse terawilja kaitseseadus (RT 56—1930).

*

Nagu sellest eelnõust nähtub, jääks riiklik rukkimonopol ka edaspidi maksma. Riik ise aga rukkeid enam kokku ei ostaks, waid põllumehed müüks edaspidi rukkeid samas korras, nagu nad müüwad praegu nisu.

Wälisajakirjanduse esindaja sõitis tagasi SSSR-i.

29. märtsil hommikuse rongiga sõitis Narwa jaama kaudu Nõukogude Wenemaale tagasi ühes abikaasaga wälisajakirjanduse esindaja Nikolaus Basesches

— —

Wariatsioonid rukkiga

Kaks maamaigulist intervjuud.

Linnameeste ja — naiste hulgas on alalõpmata korraldatud igasuguseid ringküsimusi ja ankeete ning kõige suurematelt ninadelt on palutud intervjuusid. Kuid maaramm, alusmüür, riigi ainus tugi, tulewiku- ja olewikupant jne. jne. (kõik terminid on wõetud maameeste ihulehtedest), mis kõik on ära seletatud — põllumees, on jäetud koguni silmapaari wahele. Raske ja koormaw wiga! Et parandada, mis weel parandada annab, otsustasin kähku külastada mõnd riigi alussammast ja paluda neilt intervjuud rukki ja rukkimonopoli asjus.

Seadsin sammud Tooluti talu poole. Tooluti Tanu on põline põllumees, kogude tegelane, mees, kelles on särtsu ja waimu. Sain waewalt-waewalt pea pista õuemulgust sisse, kui kangesti ehmusin: wana Tooluti Tann ajas pikki õue taga karjakrantsi ja ladus saapaninaga peni sarikapennidena püstidewate ribide wahele armutuid „ümbernurga-lööke".

„Jõudu, jõudu! Mis Teie sellest peninukist materdate?"

„Tahate saada kah? Ma teile saatanaile näitan!"

Läks ilmatu hulk aega, enne kui suutsin rahustada Tooluti Tanni. Ning selgus siis ka mehe kõrwetawa wiha ajalik põhjus: rukis. See oli õli minu weskile ja palusin elupõlist suurpõllumeest pajatada oma lugupidamist — ja tähelepanuwääriwat arwamust rukkist, wärwist ja rukkimonopolist.

„Ah teie sindrima wasikanäod!" kurjustas mees.

„Kelleks nad meid õieti peawad? Muudkui aga sahkerdawad meid kõigi krempliga linnakodanikele maha. Mina kaswata rukist, et saada sellest waluutat, on ju wili mu ainus sissetulekuallikas ja nüüd osta neilt oma enese wilja tagasi. Ah, kurat, mul on salwed ja kirstud kõik wilja täis, wõin neile kõigile puhtas, rikkumata wiljas rumalusepreemiaid maksta!"

„Aga Teile antakse ju loomatoitu, saate paremini weiseid sööta, wõite rohkem piima müügile..."

„Et weelgi rohkem rikutud rukist saada! Tänan wäga! Mul ei ole loomatoitu tarwis, ma wajan raha. Lähen mina nende läpranud ja igate kanti segatud ja sogatud rukist meiereis toobi ja kortnaga mõõtma! Tuleb seal alles seda tüsedamat madinat, nii et rukis tolmab!... Ah, kui ikka wõtta pihku üks mehine aiaroigas ja minna mõõtma härraste selgu ja jalapäkke..."

Mul hakkas hirm, et hakkab äkki minu seljamõõte wõtma ja panin plagama. Kuulsin weel, kuis karjapeni niuksatas, juba ikka Tooluti Tanni ta ribikonte luges. Läksin edasi Piltritsa poole, teadsin sealse peremehe wagasema ja wähem hädaohtliku olewat.

Piltritsa Jaan istus laua ääres, palja lagipeaga kõige ülemine kehaosa käte wahel. Istus ja mõtles ja ei pannud mind tähelegi. Suure waewaga sain mehe reaalilma tagasi kõhida ja noppida ja pärisin osawõtlikult mure ja kurwastuse põhjust.

„No ei tea, mis üle mul õige rõõmutantsu lüüa oleks? Mõtlen siin, kas ei oleks mõistlikum talu ära müüa."

„Tohoh! Miks siis?"

„Aga millest sa elad ja katad end? Rahapenni kusagilt ei saa. Külwasin ülemullu pool wälja rukist täis ja lootsin teha ilusat raha.

Saak oli tänawu hea, kuid sügisel olid teeolud sandid ja ei hakand rukist wedamagi. Lootsin ka, et kewade poole rukkihinnad ehk weel tõusewad. Ja nüüd? Käisin eile pakkumas: 10 senti kilol" Mees ägestus äkki. „No kurat neid kogu oma rukkimonopoliga, nüüd lööwad oma sogaga rukkihinnad koguni alla! Mitmekordselt kisuwad nüüd selle tagasi, mis alguses monopolist saime. Sügisel olekšin saand rukkipuudast 225 senti, nüüd pakutakse ainult 160 senti. 65 senti puudalt wastu wahtimist! Ela siis! Waja wisata talu kõige täiega „tarkade härrade" kätte, las siis monopolitawad ja wärwiwad wilja niipalju, kui süda kutsub!"

Olin masendatud. Asi oli selgem kui selge: meie talumajandus on ruineerumise läwel ja üheks hoorattaks, saatuse pilge, on — rukkimonopol.

Osmeto.

Aeropolis.

Palasti ja Ernei fantastlik romaan 1952. aastast

Tõlge Ungari keelest.

5.

„Kui mu poeg wiie aasta kestel — kuni 30. aprillini 1945. a. kell 12 päewal — tõendab, et on täitnud mu wiimase soowi, siis langeb mu pärandus temale. Kui aga mitte, siis päriwad kogu mu waranduse kuninglikkudest perekondadest põlwenewad laostunud printsid. Arwestades sellega, et minu teades kolmekümnendatest aastatest wiimaseid on määratu hulk, siis peab otsustama loos, kes nende seas on need kakskümmend ärawalitud, kelle wahel tuleks jagamisele minu kahestkümnest wäikesest osakesest koosnew riik."

Näitlejatar kuulas wäsimatul innul arsti jutustust. Mondman katsetas weelkord teiste tähelepanu pöörata endale, ent kõik waew osutus asjatuks. Lõpuks tal sai ootamisest willand ning ta läks ära. Miss ei waadanud talle isegi järele, waid halastamatust uudishimust sundis dr. Smith'i edasi kõnelema. Doktor kaotas igasuguse lootuse pääsemiseks, ta pidi jutustama senikaua, kuni kuulaja huwi oli täielikult rahuldatud.

„Kaks nädalat peale matuseid John Calwill sõitis Londonisse," jatkas arst. „Noor insener seadis siin sisse laboratooriumi, kus töötas oma leiutiste kallal.

Juba kolleegiumis tal tekkis idee, ehitada mootor, mis töötaks õhust hangitud elektriga, muudaks selle wähemagi kuluta igasuguseks soowitawaks energiakujuks. Nüüd tal oli küllalt aega anduda teaduslikkudele katsetele, peita end päewade wiisi traatide, silindrite, kondensaatorite ja wõimatute fantastiliste esemete rägastikku, kirjutada lugematud paberipoognad täis igasuguseid arwutusi. Naabrid märkasid, et ta lahkus laboratooriumist ainult õhtuti. Istus autosse ja kihutas ringi Londoni äärelinnas. Ei wõtnud kunagi kaasa teenrit. Auto juhiratta taga nälga tundes ta peatus lähema teeäärse wõõrastemaja ees, üksköik kas see oli mõni pisikene räpane kõrtsituba wõi hiilgawalt sisustatud restoraan.

Külaliste seas ta alati äratas tähelepanu. Ta kõrtsi astudes imestasid katmaiute laudade taga istuwad külalised spordiülikonnas, suursugust tulijat; kui tee aga wiis teda moodsasse sõõgisaali, siis pahanduti tolmu ja õligi määrdunud autojuhiriides mehe üle. Ent John ei hoolinud külaliste märkustest. Ta istus lauda ja sõi õhtueine, sõitis siis koju ja luges niikaua, kuni lahtise raamatu taha uinus magama.

Nii ta elas 1942. a. 14. juunini ning ta leiutistest kõneldi kummalisi jutte.

14. juunil 1949. a. ta sõitis jälle Londoni äärelinnas. Widnesdowneri villade juures keegi tütarlaps ruttas üle tänawa Calwill pidurdas, ent kriitilisel silmapilgul pidur lakkas töötamast ja järgnewal momendil auto tõukas tütarlapse pikali."

Jõudnud jutustusega niikaugele. Üks madrus jooksis sisse ja teatas kõnelejale waid ühe sõna:

„Kõhumürgitus."

Arst hingas kergendatult.

„Andestage, kuid kohustused kutsuwad mind", ta ütles näitlejatarile, kadudes juba ühes madrusega lifti.

Miss Humprey peaaegu oleks lõhkenud uudishimust. Toetudes toolileenile ta hammustas moodsa näoloori siidikudet, mis kattis ta nägu mahajäetud toas ilutsewa ämblikuwõrguna.

Miss Humprey ootas. Mööduvad minutid, — weerandtunnid — ent arst ei tulnud tagasi. Kuuldes ühelt madruselt, et oli haigega juba ammu walmis, näitlejatar taipas, et arst üldse ei tahtnud tulla tagasi. Surudes alla oma erutuse, ta läks teda otsima.

Ta otsis läbi hiigla õhulaewa kõik nurgad, kuid arsti, — kes nähtawasti oli leidnud suurepärase peidukoha — ei olnud kusagil silmata. Miss Humprey uudishimu jäi waigistamata. Närwide rahustamiseks ta läks tennisplatsile. Kohtunikutribüün osutus suurepäraseks wälguwardaks: mängu jälgides ta unustas peaaegu täiesti mõelda John Calwill'ile ja ülesõidetud tütarlapsele. Matshi lõppedes aga talle meenus jälle arsti poolelijäänud jutustus. Weelkord ta läks dr. Smith'i otsima, ent ka seekord kõik waew jäi, asjatuks. — — —

Kui kergesti aga miss Humprey oleks wõinud rahuldada oma uudishimu ka arstita! Ta oleks ainult pidanud minema reisijatepoole magamiskabiini nr. 681 ja awama laeka, milles peitus punases siidkõites raamat.

Raamatu esimesele lehele oli naisekäsi kirjutanud suurte tähtedega sõna „Päiwik". Ühe tütarlapse päiwik. Kuipalju igatsust, pisaraid ja rõõmu walgetel lehtedel!

Awame päiwiku umbes kesktkohalt ja waatame, mida on sulg sinna walgele paberile jäädwustanud. Lugedes weendume, et armastus kõikidel aegadel inimesi teeb ühewõrra õnnelikuks, ühtlasi õpime ka tundma käesolewa loo kangelast ühe loomulikult tajuja naise järele.

Õnnelik õnnetus ja selle tagajärjed.

14. juuni.

Uimasena, palawikust hõõguwail silmil ja wärisewi käsi kirjutan neid ridu. Ema on heitnud juba woodisse ja usub, et ka mina magan. Seinakell löi äsja kesköötunni.

Lõppes päew, mil tutwusin temaga. Usun, et saatus on meid juba üksteisega sidunud. Kui auto mind tõukas pikali, ta hüppas juhiistmelt ja põlwitas minu juure. Kunagi ma ei unusta ta pilku. Ta waatles mind sellaste kohkunud, sellaste kaastundlikkude, armsate silmadega, et mul — nagu ma sellest. Ta ei teadnud ju weel, et mul ei olnud midagi wiga ja et kukkudes kriimustasin waid weidi nahka. Tõstes mind autosse ja nähes, kui hädaohutu oli olnud kokkupõrge, ta silmist kadus kohkumine. Ent armastus püüs. Ta waatles mind nagu isa, kes jälle leidnud ammu kadunuks arwatud lapse. Koju jõudes ta palus mult luba, tulla end wabandama mu wanemate ees. Homme lõunaks ta tuleb meile.

10 aastat Porkuni piimaühingut.

Neil päewil pühitseb Porkuni piimaühing 10 aastapäewa. Hiljuti ärapeetud ühingu peakoosolekul otsustati aastapäewa pühitseda liikmete ja naaber-ühingute kui ka keskseltsi esindajate osawõtul. Osawõtumaksuks otsustati määrata 50 senti liikmelt. Porkuni piimaühing on seni aasta-aastalt muutunud üha elujõulisemaks, kuid tänawu on sõingi teatud seisak tekkinud Selle põhjused tuleb loomulikult kirjutada meie üldise majandusliku surutise arwele.

Uulitsarahutusi Ameerikas.

Politsei ajab Washingtonis töötatöölisi, peamiselt neegreid, laiali, kes korraldasid seal meeleawaldusi. Sarnaseid pilte wäib nüüd Ameerikas tihti näha.

Riigi rahakukruga lood just nagu kodaniku taskuga.

Riigikassa weeretab kohustusi ühelt eelarweaastalt teisele. — Omawalitsustel saada teedekapitali arwel weel 100.000 krooni.

1. aprillil algab riigi uus majandusaasta, mille eelarwe praegu riigikogus wastuwötmisel.

Majandusministeeriumis käib kibe töö lõppewa eelarwe-aasta tulemuste kokkuwötmistega. Kärbitud eelarwe juures ei suudetud kõiki ettenähtud kohuseid täita. Omawalitsustel on riigikassast weel hulk summe saada 1932.—33. a. eelarwe arwel, peamiselt omawalitsuste kaudu minewad toetuse- ja hoolekandesummad. Need summad kantakse üle uude eelarweaastasse ja tasutakse omawalitsustele järkjärgult. Juba aastaid on riigikassa mõningaid rahalisi kohustusi weeretanud üle ühelt eelarwe-aastalt teisele. Tasutakse eelmise aasta kohustusi, kuna osa uusi jälle järgnewasse aastasse üle kantakse. Tänawu on wanade kohustuste summa siiski wähenenud, wörreldes eelmisel aastal ülekantud kohustustega.

Ka maanteedekapitali arwel on omawalitsustel riigikassast lõppewa majandusaasta arwel saada weel umbes 100.000 kr., kuid see summa loodetakse juba neil päewil wälja maksta. Muide riigikassaga on praegu lugu sama kui hariliku kodaniku rahakukruga: öiendatakse kohustusi niipalju kui selles raha on, kui raha ei ole, lükatakse maksmine edasi, kuni raha jälle kogub.

Suitsetajad!

Kui soovite säilitada kurgu ja kopsu tervise, ning suitsetamisest mõnu tunda, siis suitsetage ainult värskeist Makedonia tubakaist valmistatud paberosse:

Gitana 20 tk. 40 senti. | **Kapten** 25 tk. 20 senti.
Kavalla 25 tk. 35 senti. | **Proovisuits** 25 tk. 20 senti.

Nõudke kõikjal Eesti Tubakatööstuse saadusi!

Kergesportlane kewadel.

Näpunäiteid ja juhiseid hooaja alul.

Kergejõustiku ja üldse suwespordi hooaeg algab tawaliselt murdmaajooksuga. Wirumaal pole küll weel selleni jõutud, kuid Tallinnas on peetud juba esimesed wõistlusedki sel alal.

Kuna kewade on wälissportlasele eriti tähtis, siis olgu siinkohal antud mõned näpunäited kergejõustiklastele, mida igaüks piinlikult tähele peaks panema.

Kõigepealt i l m. Kewadeilm tihti on wäga petlik. Õhk tundub küll soojana, kuid sellest ei tohi iialgi järeldust teha, et otsekohe treenima hakata wõib. Sellepärast ka murdmaad harrastades ei tohi iialgi unustada kõige waljumaid terwishoiureegleid. Wäljale mindagu kewadel, olgu ilm kui soe tahes, ikka hästi rõiwastatuna, s a l l k a e l a s, kui tahetakse olla wäljas pikemat aega. Parem juba pisut enam higistada, kui kuuma kehaga seisma jääda wõi „ülearune" riidetükk seljast wisata.

Teine asi on t r e e n i n g. Nii mõnedki kasutawad kuiwa koha otsekohe selleks, et hakata täie hooga hüppeid harrastama wõi heitma. Peetagu meeles, et kewadel on inimese keha treenimata ja pingutuse juures wõib tulla nii mõnigi liikmewäänamine wõi lihase wenitamine. J i a l g i e i t o h i k e r g e s p o r t l a n e w ä l j a m i n n e s e s i m e s e l n ä d a l a l s o o r i t a d a h a r j u t u s n u m b r e i d t ä i e j õ u g a. Alatagu kergesti, mängledes. Alles siis, kui keha on juba omandanud wajalise rühi, wajalise kogenemuse, wõib harjutustesse hakata lisama weidihaawal juure jõudu. Meil on igal hooajal juhuseid, kus sportlane end kewadel, esimestel treeningutel pingutades on teinud wõistluswõimetuks kogu suweks. Pidagu igaüks silmas, et kewadel on liikmed kerged paigaltminema ja ettewaatamatu libisemine poolmärjal wäljal wõi liig tugew pingutus jahedas õhus wõib halwata kogu hooaja sporditöö.

Tasa ja targu — wist mitte kuskile ei sobi need sõnad paremini, kui sportlase kewadise wälitreeningu juure.

—

Ringwaade.

— **Narwas** peeti jalgpalliwõistlust „Wõitleja" ja Narwa Tennis-Hokeiklubi meeskondade wahel. Mäng lõppes 4:4. Wõistlus oli igati korrekt ja fair, kohtunik wilistas täpselt, mingisuguseid pisemaidki korrarikkumisi ei mängijate ega publiku poolt ei olnud.

— **Käsipalliwõistlused** ühisgümnaasiumi wõimlas algasid t ä p s e l t wäljakuulutatud ajal ja mingi järjekorramuutmiseta ning kauplemisteta wiidi wiiwitusteta korralikult läbi.

— **Narwere spordiseltsid** on edukalt asunud sporditöhe. On seatud sisse treeningtunnid suwehooaja ettewalmistuseks ja neil päewil tehakse algust murdmaaga. Elaw spordipropaganda, mille sooritajaiks kohapealsed sporditegelased on kannud wilja — noori sportlasi walgub massiliselt treeninguile ja eelolew hooaeg tõotab tulla õige wõistlusrohke.

— **Eesti rahwusmeeskond** maadluses wõitis sakslasi, soomlasi ja rootslasi. Üksi mees polnud haige ja üksi ei leppinud ainult moraalse wõiduga.

— **Eesti spordijuhid** pidasid Tallinnas pika töökoosoleku. Otsustati tõsiselt asuda sporditöö juure. Kogu koosoleku kestes ei kerkinud esile ühtki intriigi, ühtki omawahelist mustapesupesemist — kõik möödus rahulikult ja edukas töö-meeleolus.

— **Pokslwõistlusel** Narwa ja Tallinna wahel Tallinna kohtunikud olid täiesti erapooletud ja ausad.

(Oh, armsad spordisõbrad — kui olete selle ringwaate läbi lugenud, siis waadake ka lehe kuupäewa. Ohkame siis juba koos, eks?) **Juhannes Killip.**

Rahukogu tuleb Narwa.

Esmaspäewal, 3. aprillil algawad Narwas Nakwere-Paide Rahukogu kohtuistangud. Arutusele tulewad li astme kriminaal- ja tsiwilasjad. Kohus wiibib Narwas kuus päewa.

„Saada meile kuiwatatud leiba wõi koorukesi"...

Masendaw kiri Kreenholmi wanakesele — tütrelt Moskwas. — Spekulatsioon välisrahaga nõõrib inimesilt nende viimse varanatukese. — „Saada — saada ükskõik mida — ei wõi näha lapsi näljastena..."

Mõni päew tagasi saabus ühele Kreenholmi elanikule Nõuk. Wenemaal elutsewalt tütrelt kiri. Nagu enamik kirju, mis N.-Wenemaalt Eestisse omakstele saadetakse, nii ka seda kirja läbistab paksu joonena praegu Wenemaal walitsew äärmine wiletsus ja puudus, eriti tööliskonnas.

Nimetatud kirja saatja töötab Moskwa linna lähedal ühes tekstiilwabrikus. Wabrikus töötatakse 12 tundi päewas. Sellegipärast on töötasu praeguse toiduainete puudusega ja müügikorraldusega arwestades sedawõrd wäike, et ei wõimalda kuidagi toitmist, rääkimata kehakatete muretsemisest. Koperatiiw-kauplustest pole mõni päew isegi leiba saada, kuna liha ja muud raswaained puuduwad peaaegu täielikult.

Muuseas seisab kirjas:

„Mõni kuu tagasi asutati meie lähedale üks Ameerika pood. Sealt saab wahest midagi osta, kui wälisraha kusagilt õnnestub hankida. Wälisraha saame siin wälisrahaga hangeldajailt, kui on neile selle eest wastu anda wäärtasju — kulda ja hõbedat. Wene raha eest wälisraha kusagilt ei saa. Oleme juba kõik oma wäärtasjad ära müünud — riigikauplustest ei saa osta, kuigi raha oleks. Armas mamma, saada meile kas wõi **kuiwatatud leiba ja koorukesi**... Oleme äärmiselt wiletsas seisukorras siin kaugel. Lapsed need küsiwad suuril silmil ja süütult: Ema, anna leiba..! Kui walus see kõik on. Lapsed ei saa weel aru sellest maisest wiletsusest ja hädast".

Kirja lõpus seisab weel: „Oh mamma, kui saaks ometi niipalju raha, et saaks ära Moskwast — Peterburi, — sealt oleks ehk kergem pääseda Eestisse... Mamma, kallis, saada, kui sul on, kas wõi mõni kuld- ehk hõbeasjake. Ma ise weel kannataks, kuid ei suuda pealt waadata ja näha omi lapsi näljastena ja lahjadena".

Inimene, kellele saabunud kirjast tõime mõned tähtsamad wäljawõtted, on endine Kreenholmi wabriku tööline ja praegune pensionäär ning on juba 71 a. wana. Wanake nutab, kui näitab tuttawaile tütre kirja. Südamest tahaks ta oma tütart aidata, ent puudub selleks majanduslik jõud.

Põhjalik muutus walimisseaduses.

Kodanikule antakse wõimlusi walida isikuid. Kohtusiseministri esildus walitsusele.

Eile esitati kohtu- ja siseministrile riigikogu walimise, rahwahääletamise ja rahwaalgatamise seaduseelnõu uues redaktsioonis. Uues eelnõus on riigikogu walimistesse puutuw osa walmistatud uutel põhimõtetel, mis wõimaldawad kodanikel oma soowi järele walida isikuid riigikogusse. Uus eelnõu on töötatud wälja Soome walimisseaduse eeskujul.

Uus eelnõu annab walijaile täielikku wõimaluse isikute, mitte erakondade walimiseks. Senise walimisseadusega walijad olid kindlalt seotud erakondade kandidaatide nimekirjaga ja järjekorraga. Uus eelnõu wõimaldab walida isikuid ka mitmest erakonnast. Peale selle walijal on wõimalus häältada täiesti wäljaspool erakondi, jättes kõrwale kõik erakondade poolt seatud kandidaadid, kirjutades walimissedelile niisuguste kandidaatide nimed, keda erakonnad pole üldse seadnud üles. Walija wõib muuta ka erakondade poolt ülesseatud kandidaatide järjekorda.

Eelnõu on töötanud wälja õigusteadlane A. Tammann, kes pikema aja jooksul on tutwunud paljude riikide walimisseadustega. Eelnõu waadatakse läbi kohtu- ja siseministeeriumis ning esitatakse siis wabariigi walitsusele.

Toitu neile, kellel seda waja.

Narwa lasteabi-komitee tööst.

Kolmapäewa õhtul Narwa lasteabi komitee korraldas oma liikmeilekaastöölistele ühise kooswiibimise teelauas, millest wõttis osa ka linnapea h r. J. L u t s. Lasteabi komiteel on toitluspunkte Narwas kolm. Esimest punkti, milline asub endise 6. algkooli ruumes Tallinna maanteel juhib pr. U u k, (naiskodukaitse) 2 punkti (Jaanilinnas) — prl. S a u e n b e r g (lastekaitse selts) 3. p. (Kreenholmis) — pr. A l i i k (Narwa Naisselts). Laste toitluspunktid on olnud Narwa puudustkannatajaile wõrratuks abistajaks pika talwe jooksul ja selle õnnistusrikka töö tegijad pole hoolinud isiklikust kulust ega waewast, et abistada ligemist.

Kolmapäewal oli komitee kutsunud kokku kõik oma kaastöölised-daamid, kontrollijad jne., kusjuures külalistena wiibisid daamide hulgas härra A l a k ü l a (Punane Risti) ja H a i d a k (Töösturite üh.). Linna hoolekande osakonna juhataja M e t s a t a l u komitee esimehena andis lühikese ülewaate lasteabikomitee tegewusest, awaldades kooswiibijaile tänu tehtud töö eest.

Maitsewalt kaetud teelaua eest oli hoolitsenud suurepäraselt 1. toitluspunkti personaal eesotsas perenaise prl. K a b a n o w i g a.

Ringi ümber maailma.

Kodumaalt.

— Riigi uues eelarwes on wõetud pensionide krediiti 5% wähem kui seda praeguse arwestuse järele tegelikult waja läheks. Selle tõttu oldi sunnitud walitsuse poolt ka pensioni määrasid wähendama. Wabariigi walitsuse otsuse kohaselt wähenewad 1. aprillist arwates pensionid ja toetusrahad, mille suurus kuus 20—40 krooni — 3% wõrra.

Pensione ja toetusrahasid, mille suurus kuus Kr. 40.— kuni Kr. 70.— (excl) — 6% wõrra ja pensione, mille suurus kuus Kr. 70 wõi rohkem — 8% wõrra.

— Teisipäewal oli riigiwanema juure Kadrioru lossi ümberehitamise küsimuse kaalumiseks kokku kutsutud nõupidamine, millest osa wõtsid arhitekt Soans, kunstnik Jansen, inseneerid Wladowski, Zeren, Tauk ja Perna ning riigi kunst-tööstuskooli juhataja Wold. Päts. Nõupidamisel jõuti otsusele, et kawatsetud mansardkord tuleb siiski ehitamata jätta. Katuse wäline kuju jäetakse samuti endiseks, kuid katuse alla ehitatakse siiski toad. Ainult lossi kummagipoolsesse otsa tehakse katusesse kaks akent lisaks. Otsustati endiseks jätta ka tagumine juureehitus. Ainsaks muudatuseks selle juures on lahtise rõdu ehitamine juureehituse katusele. Töödg juhataja ja järelwalwe teostajaks määrati inf. Zeren.

Wälismaalt.

— Saksa rahwussotsialistliku erakonna juhatus saatis kõigile parteiorganisatsioonidele üleskutse, milles antakse juhatusi boikoti teostamiseks juudi äride, juudi kaupade, juudi arstide ja juudi adwokaatide kohta. Boikott peab algama laupäewal, 1. aprillil täpselt kell 10 hommikul ja kestma nilkaua, kuni antakse lõpetamise käsk.

— Stokholmi endine linnapea Lindhagen pöördus wälisministri poole pärimisega, kas walitsus ei leia, et tihe ametlik koostöötamine wäikeste riikide wahel on wäga soowitaw praeguses olukorras, ja kas walitsus jaatawal korral on waimis kaaluma kutse saatmist Soomele, E e s t i l e, Lätile, Leedule, Poolale, Taanile ja Norrale, et need riigid tuleksid ühes Rootsiga kokku niisuguse koostöö wõimalusi arutama

— Läti rahwuslaste häälekandja „Latvis" teatab, et wiimasel ajal saabub juudi perekondi Saksamaalt Lätisse. Esialgu ei olewat niisuguste põgenike arw küll suur, kuid olewat põhjust arwata, et see arw kaswab, seda enam, et Saksa riigi kodanikud, kes sõidawad Lätisse, ei waja mingit passiwisumit. Leht küsib, millise'd abinõusid siseministeerinm mõtleb tarwitusele wõtta, et takistada Läti üleujutamist Saksa juutidega.

— Briti lennuühingu Imperial Airways hiiglalennuk City of Liverpool teel Brüsselist Londoni läks Dixmundeni lähedal (Belgias) plahwatuse tagajärjel põlema ja kukkus alla. 15 inimest, kes olid lennukis, said kõik surma. Peale lennuki juhi, mehaaniku ja raadiotelegrafisti oli lennukis 12 reisijat, nende hulgas neli naist. Neli purukskukkunud laipa leiti 100—300 jalga lennuki rusudest eemalt. Sellest wõib järeldada, et need isikud hüppasid lennukist wälja, kui lennuk oli weel õhus. Ohwrid on inglased, peale ühe, kes olewat belgiane. 12 reisijast oli 8 Brüsselis peale tulnud, teised Kölnis. Plahwatuse põhjus on teadmata.

Tallinna ringhääling.

Laupäew, 1 aprill.

17.45 Heliplaate ja reklaami. 18.00 Wälismaisi päewauudiseid. 18.15 Heliplaate. 18.45 Kodumaisi päewauudiseid 19.00 Ülekanne Tartust. 19.30 „Päewalehe" toimetaja E Jalak: Nädala wälispoliitiline ringwaade. 20.00 Ülekanne Tartust. 10.05 Kontsert. Juh. md. Ark. Kull. 21.15 Wana tantsumuusikat (R. Salongi trio). 22.00 Moodsat tantsumuusikat dancing-palace'ist „Gloria".

Pühapäewal, 2 aprill.

9.55 Jumalateenistus Pühawaimu kirikust. Jutlustab õp. Beckman. Lõpuks heliplaate, 12.30 Ülekanne Tartust. 13.00 Põllumajanduslikke teateid 13.10 Lõunane kontsert. Juh. md. Ark. Krull 17.30 Kohtunik Rutherfordi kõned. 18.30 Reklaami ja heliplaate. 18.45 Päewauudiseid. 19.00 Heliplaate. 19.30 Lugemistund (Esineb Ants Lauter). 20.00 Ülekanne Tartust. 20.05 Kontsert. Juh. md. Ark. Krull. 21.30 Wana tantsumuusikat heliplaatidelt. 22.00 Moodsat tantsumuusikat dancing-restoraanist „Meriklubi".

Esmaspäew, 3 aprill.

17.45 Heliplaate ja reklaami. 18.00 Wälismaist päewauudiseid. 18.15 Heliplaate. 18.45 Kodumaisi päewauudiseid. 19. 00 Ülekanne Tartus. 20.05 Kriillowi mandolinistide kwintett. 20.35 Autorite tund. (Esineb Kirjanik Eduard Hubel). 21.05 Kontsert heliplaatidelt.

Lühiteateid

Narwast.

Kreenholmis lammutatakse.

Mõni päew tagasi tehti algust Narwa Kreenholmi pumbamaja lähedal jõeääres asuwa, juba aastaid tühjana seisnud, kahekordse Kreenholmi wabriku tööliselamu lammutamisega. Lammutataw maja on puust ja sellest saadaw puumaterjal läheb Kreenholmi pesuköögi ja sauna kütmiseks.

Meister andis simultaani.

Neljapäewal andis Narwa malemeister „Ilmarises" simultaanseansi 20-le osawõtjale tagajärjega +15—4=1; tagajärjega wõib rahul olla, kui arwestada simultaani kiiret käiku (3 tundi). Osawõtjaid oli isegi Narwa-Jõesuust. Meistrit wõitsid: Narwa wärske „B" kl. meister H. Elbrecht, M. Alaots, Martinson, Atonen; wiigistas W. Jääger. Teised pidid kõik kaotusega leppima.

Moodide näitus.

Pühapäewal 2. aprillil s. a. korraldab Narwa Naisselts „Harmonie" saalis kella wiie tee ühes suurejoonelise moodide näitusega. Näitusel esinewad Narwa paremad ärid wiimaste kewad- ja suwimoe uudistega. Tantsuks mängib hr. Milinski orkester.

Kunstinäitus tulemas.

Narwa kunstnike koondises, Kunstiühingus on hoogsad eeltööd käimas traditsioonilise kewadise kunstinäituse ettewalmistuseks. Ühin. ühisateljees, Peetri lossis keeb igapäew hoogus töö, mis kestnud õieti kogu hooaja. Praegu on käsil portreteerimine, mille juures modellideks on palutud rida isikuid Narwa seltskonnast. Kuna suurem osa maalikunstnikke päewal ametis ja õhtul, tulewalgel wärwidega raske töötada, on õli- ja akwarell-seansid pühapäewa eneldunati. Kõigi tundemärkide najal tuleb eeldada, et tänawune kewadnäitus eriti huwitaw tuleb, seda peamiselt portreede arwel.

Linnawalitsus ei rahuldanud kalurite palwet.

Neil päewil esitasid Narwa kalurid linnawalitsusele palwe, et linn wähendaks Narwajõe weekasutamise renti eelolewaks hooajaks. Linnawalitsus aga kalurite palwet ei rahuldanud. Nii jääb maks endiselt 950 krooni aastas.

Waimulik kontsert õnnestus.

Narwa eesti Nikolai ap.-õigeusu kogudus korraldas pühapäewal, 26. märtsil Narwa Peetri kirikus waimuliku kontserdi hra. N. Klaasi juhatusel.

See oli esimene eestikeelne õigeusu kontsert Narwas, olid waid üksikud wenekeelsed palad sisse wõetud. Kawa oli wäga mitmekesine, sisaldades lõunamaa wiise kui ka eesti ja wene helikoojate waimulikku muusikat. Üldiselt oli kawa hästi läbitöötatud ja pakkus kuulajatele täielikku naudingut. Lauljad esinesid sega- ja meeskoorina ning mees- ja naistriona. Koorid olid jõulised. Distsiplliin eeskujulik, kooskõla ja häälte tasakaal saawutati täiel määral. Erilist tähelepanu wääris Wälbe, Podrätsiku ja Kutusowi poolt ettekantud Wedeli „patukahetsuse laul". Tuleb ainult kahetseda, et osawõtt kontserdist ei olnud nii suur, kui ta seda ära oli teeninud.

Nakweresi.

Haakristid maja katusel.

Nakweres on wiimasel ajal kõmu sünnitanud hitlerism ja haakristid. Omal ajal ehtis ühe kaupluse waateakent haakristi kujuline riidest kokkuseatud reklaam. Wäga wõimalik, et see kombinatsioon oli ka juhuslik.

Ent nüüd ehib ühe Nakwere juudisoost kaupmehe maja katust mitte üks waid mitu-mitu haakristi kujulist märki walgel tsinkplekist katusel.

Maja on alles uus ja asub jaamaraioonis, Härma tänawal.

Teatawasti on haakrist juudiwastase liikumise märk, selle tõttu just ongi asi huwitaw. Küsitawaks jääb, miks juudisoost isik ehib oma maja just sellase märgiga.

„Wahi, sinder nagu kärbes..."

Nakwere laadale oli ülesse pandud suur tünn, mille püstseintel mees mootorataga sõitis.

Tsentrifugaaltungi mõjul suutis sõitja tõesti püsida püstseinal. Maamehed imestusid: „Wahi sinder, nagu kärbes jookseb mööda seina!"

Meie leht on Teie parem sõber.

See dokument avastas varakambri Narva all.

營路語店長

Lehekülg linnaarhiiwist leitud dokumendist. Sisaldab katakanat ja hirakanat.

KAS KNUDE WÕI GOLDSCHMIDT

Linnawalitsus lükkas otsustamise edasi.

Laupäwal Pimeaias esimene kontsert.

Tänawune kewad on erakordselt soe, millist pole meie maal nähtud 1882. aastast saadik. Juba märtsi lõpul on lumi peaaegu kadunud ja aprilli algus on päris kewad. Warajane kewad on ka meie linnaisad sundinud kiiremale tööle. Neljapäewa õhtul oli Raekojas suurem koosolek suwemuusika asjus. Teatawasti on praegu Narwa suwemuusikajuhi kohale kaks kandidaati, Tallinna töölismuusika orkestrijuht R. Goldschmidt ja diiwiisi orkestrijuht A. Knude. Wiimane mängiks puhkpillide orkestriga, kuna esimene koostaks Narwa töötuisi muusikutest sümfooniaorkestri.

Linnawalitsuses tekkisid waielused selle üle, kumb eelnimetatud kandidaadist suwemuusika juhiks walida. Nii Goldschmidt kui ka Knude said kumbki kaks häält poolt. Sellepärast neljapäewal muusikajuhti weel kindlaks ei määratud. Küll aga otsustati alustada suwemuusika kontsertidega laupäewal Pimeaias.

Laupäewal awab suwemuusikahooaja esimese kontserdiga Knude puhkpillide orkester kell 5 p. l., kuna Goldschmidti sümfooniaorkester annab kontserdi kell 7. Nii awaneb Narwa publikul kohe hooaja alul wõimalus kuulda kaht wõistlewat orkestrit ja otsustada, kumb neist parem.

Linnawalitsus teeb lõpliku otsuse, kumb orkester palgata, tulewa nädala hakul, kui on selgunud, kumma mäng publikule enam imponeerib.

Narwalane sai 5 a. sunnitööd.

Jõulupeol tapmise lõppwaatus Rakwere-Paide rahukogus.

Rakwere-Paide rahukogus oli 29. märtsil arutusel Tudulinna wallas Oonurme külas koolilaste jõulupuul asetleidnud Otto Trommeli tapmise asi. Süüdlasena oli kohtu all Narwa-mees August-Abel Lind, kes enda ka lõpuks süüdi tunnistas. Kohus mõistis mehe 5 a. sunnitööle.

18. detsembril ühes laste jõulupuuga oli samas ka pidu, mis lõppes tantsuga. Peoliste hulgas wiibisid kohalik elanik Trommel ja Narwa mees Lind, kes omawahel sõbralikult napsu wiskasid, millest purju jäid. Kui nüüd Lind neidusid tantsima kutsus, siis keegi joobnud mehega ei tahtnud tantsida. Lind wihastas ja löi ühte „korwiandjat". Neiu kaebas korrapidajatele, kes nüüd lõõjaga asja selgitama hakkasid. Selle juure juhtus ka Trommel, kes samuti Linnule etteheiteid tegi. Wiimane nähtawasti leidis lõömise õigustatud olewat ja Lind ning Trommel kahekesi läksid kiskuma, kuid korrapidajad lahutasid kaklejad ära, ajades Trommeli õue.

Trommel ei olnud olukorraga rahul. Teisest uksest peosaali tagasi tulles hakkas uuesti Linnuga kaklema. Siis juba korrapidajad wiskasid esiteks Linnu ja 10 minutit hiljem ka Trommeli saalist wälja.

Õues wastased jatkasid lõömist. „Oleme mõlemad Narwa mehed, lepime ära, tegi Trommel ettepaneku, kuid Lind peksis edasi. Lind sai puuhalu kätte ning kukkus sellega hoope andma Trommelile pähe, kes ka pea wagaseks jäi.

Trommel leiti meelemärkuseta puuriida lähedal maas, kuna mõrwar Lind abistajate juure tuli, paludes: „Lubage, ma tapan ta ära". Kui aga mõrwar nägi, et Trommel end ei liiguta, siis hakkas nutma.

Eeluurimisel Lind Trommeli tapmises end süüdi ei tunnistanud, sest surnu tunginud temale kallale. Kohtus aga, näinud ära, et salgamine kasulik pole, wõttis süü täiel määral oma peale.

Muudatusi suwitushooajaks sõiduplaanis.

Eelolewal suwitushooajaks raudtee sõidu plaan muudetakse järgmiselt. Alates 15. maist wäljuwad Narwast rongid õõsel kell 3.20 min., päewal kell 14.10 min. ja õhtul 22.15.

A. Isaakar jälle ping-pongi meister.

Neil päewil lõppesid Kreenh. NM KU omawahelised ping-pongi esiwõistlused. Osawõtjate arw oli 14. Esimeseks tuli A. Isaakar, II. R. Agu ja kolmandaks R. Ilwes. Kohtadele tulijad saawad ka wastawad diploomid.

Don Jose de Alveranga saabub pühapäeval

Multimiljonär peatub Narwas kaks päewa. — Külastab wanu wõlwkäike.

Õhtul on priljandikuningas Narva teaatris pidulikul esietendusel.

Pühapäewal 2. aprillil s. a. jõuab Narwa Brasiilia priljandikuningas Don Jose de Alwarenga.

Tema wastuwõtt sünnib tagasihoidlikult, ilma igasuguste tseremooniateta, kuna ta selleks ise soowi on awaldanud. Don Alwarenga on umbes 50 aastane, keskmise kaswuga tüse mees — lõbusatujuline — ja wõiks wast õelda ka heldesüdamlik. Eriti on ta huwitatud muinsusesemetest, wanaaegsetest lossidest, muusikast ja teaatrikunstist.

Pühapäewal teeb ta saatkonnaga ringkäigu Narwa kindlustes ja maaalustes wõlkäikes, külastab muuseume, kirikuid. Õhtul on kawas ka Narwa teaatri külastamine. Kuna sel õhtul on teaatris operett „Madam Flirt'i" esietendus, siis kujuneb esietendus, sel puhul pidulikuks esietenduseks, sest on loota ka priljandikuningast huwitatud publiku rohket osawõttu. Ringkäik linnas algab kell 12 päewal raekoja platsilt.

Priljandikuningas lahkub Narwast esmaspäewal 3. aprillil s. a. lõunase kiirrongiga — et sõita edasi Tallinna, sealt Soome, Rootsi ja Norrasse.

Narwa äriteenijad päewamuresid lahendamas.

Kesknädala õhtul pidas Narwa Äriteenijate Ühing oma peakoosolekuKoosolekut juhatas hra Masing protokollis prl. Tiits.

Ühingu tegewusaruande kandis ette ühingu esimees, millest selgus, et ühing on oma liikmete kutseoskuse tõstmiseks korraldanud raamatupidamise kursused, korraldanud wäljasõite, kooswiibimisi ja teeõhtuid liikmetele wastastikkuse tutwunemise ja kutselise organiseerimise mõtte õhutamiseks. Sõlminud leppeid kohalike äridega, ühingu liikmetele soodustuste saamiseks ostudelt. Ühingu materjaalse seisukorra parandamiseks on korraldatud wäärtasjade loterii, mis andis häid tagajärgi. Suurt jõupingutust on nõudnud ühingul ruumide pidamine. Otsustati praegusist ruumest loobuda ja juhatusel otsida ühingu kandejõule wastawad ruumid. Uksmeelselt kiideti heaks Äriteenijate Kutseorganisatsioonide Liidu sammud haridus-sotsiaalministeeriumis seadusandlikul teel kindlustada äriteenijaile: haiguskindlustus, kaheksatunnine tööpäew ja suwepuhkus. Neis küsimusis on ministeeriumis juba olnud nõupidamine ministeeriumi, äriteenijate ja kaupmeeste esindajate wahel, kus neile nõudmisile keegi wastu ei waielnud, nii, et on loota sügisel asja jaatawalt otsustamist.

Ühingu uude juhatusse waliti hrad Uibo, Pakk, Aleksejew, Freiberg, Masing, Mölder ja pr. Baumann, rewisjonikomisjoni hrad Pihlak, Kangru ja Schepski. Äriteenijate Kutseorganisatsioonide Liidu peakoosolekule ühingu esindajateks waliti Uibo ja Mölder. Üle kolme tunni kestnud koosolek oli kõigiti üksmeelne ja asjalik.

Hooletu ettewõtja.

Töödeettewõtjaile Mihkel Sirelile koostati protokoll, et ta jättis tema poolt korraldatud ja wastutusel olewa töö juures juhtunud õnnetusest, kus tööline Jaan Pakk sai wigastada, politseile teatamata.

Haljala wallawolikogu

oma koosolekul määras isikumaksu neile isikuile, kellel sissetulek kuus üle 50 krooni — 5 krooni. Meesisikud, kes saawad wähem kui 50 kr., neile määrati isikumaksu 2 krooni. Naistele jäi isikumaks wõrdlemisi wäike kõigest 1 kroon aastas.

Narva teaater „Võitlejas".

Pühapäeval, 2. aprillil 1933. a. kell 3.30 päeval

Rahvaetendusena

Noorte rühma ettekandel

„Doctor Ameerikast".

G. Kraatzi ja A. Hoffmanni komöödia 3. vaatuses.

Pääs 25 senti. Pääs 25 senti.

Õhtul kell 8

ESIETENDUSENA

Madame Flirt

G. Okoukovsky ja Vill Steinbergi operett 3. vaatuses.
Valter Bromme muusika.
Lavastaja: Rix Kuljus. Muusikajuht: Leop. Vigla.
Tantsujuht: Adja Kuljus. Dekoraator V. Peil.
Pääsed: Kr. 1.50 kuni 35 senti, õpilased 25 senti.

Pääsme eelmüük: raamatukaupl. „Kool", Suur tn. 14, H. Võhma kellasepääris, Joala tn. 16 ja teaatri kassas 2 tundi enne etenduste algust.

1. — 3. apr. Rüütli tän. 24.

Kristliku Noorte Naisühingu

Nukkude näitus.

Avatud: laupäeval, 1. apr. kella 5—8 õht., pühap., 2. apr. ja esmasp., 3. apr. kella 10 homm kuni 8 õht.
Pääs: täiskasv. 25 snt, lastele ja õpilastele 10 snt. Õpilased gruppides õpetaja saatel à 5 snt.
K. N. N. U. juhatus.

„Võitleja". 4. aprillil 1933. a.

Ainuke populaar-teaduslik loeng

Dr. Rafael Rubanowitsch (Tallinn)

Ainult täiskaswanuile. „Seksuaal etüüdid".

1. Mehed murde wanaduses.
2. Suguelus rahuldamata naised.
3. Suguelus wildakale teele sattunud noorsugu.

Algus kell 8 õhtul.
Pääsmed 25 sendist kuni 1 kroonini.
Eelmüük Rumjantsewi kaupluses ja „Svjatogoris".

Välja anda **2 korterit,** 4 ja 5 toalised ühes vanniga, ruumid mugavad, uuesti remonteeritud. Samuti välja anda **2 kauplust.** Suur tän. 23, küsida krt. 1.

Modistin

wärwib ja wormib daamide ja laste kübaraid.
Kewadised modellid kohale jõudnud. Töö 50 sn. alates.
Narwa, Posti tän. 48—2.

Narwa aratid.

Võtan nüüd vastu Salme tän. 2 (Tuisu maja).

Dr. J. Kerberg

Sise-, kõrva-, nina ja kurgu haigused.
Kella 1—2 igal argipäevil
„ 6—7 „
Laupäeval kella 6—7 vastuwõtmist ei ole.

Elan nüüd Salme t. 2 (Tuisu majas)

Dr.

Ilse Ugam-Põder

Naishaiguste eriarst.
Vastuwõtt kl. 1/2 9 — 1/2 10 ja kl. 3—5 p. l. Telef. 312.

Dr. A. Striž

Sugu- ja nahahaigused
Wastuwõtmine igal äripäewal hommikul kella 8—9 ja õhtul kella 5—8.
Pühapäewil kella 12—1.
Walge tänaw nr 5

Hambaarst H. Taeker

Võtan uuesti hambahaigeid vastu kella 10 — 1, 4 — 6.
Kunsthambad.
Suur t. 20 (teisel korral).

Meister **I. Averjanovi** pleki'öökstus

Narwas, Baltl tän. nr. 10.
Valmistab ja parendab korralikult

plekk-katuseid,

vihma- ja ahjutorusid ning igasugu plekist tarbeid.
Vask- ja plekkriistade tinutam.

Dr. A. Nedaschiw

Hambaarstimise kabinett
suu- ja sisehaigused.
Vastuwõtmine:
Baltl tän. 6. Omas majas.
Kella 10 — 12 ja 4 — 6.

Dr. W. Plath

Haawa-, kõrwa- nina- ja kurguhaigused.
Erahaigete wastwõtmine:
Kalewiwabriku haigemajas iga päew 11—12.
Tulewiku tän. 9.
Dr. Masingu korteris:
Teisip. } 7—8 õht.
Reedel }

Dr. Maria Heinrichsen-Kuusin

Nais-, sugu- ja sisehaigused
Wastuwõtmine
Joala tän. 19, Sinka majas
Juhkentali apteegi kõrval
iga päew kella 11—1 ja 5—7.
Haigekassa haigete wastuwõtmine samal ajal.

Vann. advokaadi abi

A. Kalveste.

Kõnetunnid:
kella 9 — 12 ja 4 — 6 p. l.
Narvas, Posti tän. nr. 64, krt. 2.

Rutuliselt müüa hiljuti pii matulnud hea lüpsi

lehm

ja hästisööja suurem

seakesik.

Sealsamas maja loomaruumide ja aiamaaga rendile anda. 1 Kadastiku tän. 17.

Praeguse kriisi aeg suure tööpuuduse tagajärel on iga sent liiga kallis ja teda tuleb kõige suurema ettewaatusega välja anda.

Kewadepühad on ukse ees ja meil kõigil on tarwis muretseda häid wastupidawaid jalanõusid, kui suuremaid tervise hoidjaid just prteguse niiskete ilmade puhul. Ja neid võite leida kõige suuremas walikus wastu ülelikuma hinna eest

Posti tän. nr. 51

A. OHNO

Saapa ja nahakauplus.

Kewadepühiks soowitan Teile kõige soodsama hinnaga kõiksugu meeste- naiste ja laste kingi ja saapaid muste ja wärwilisi, lakk, savro, ja chroom nahast kõige paremast materjalist. Narwas tuntuim jalanõude ostu koht on odawuse ja hääduse poolest A. OHNO saapa ja naha kauplus. Posti tän nr 51.

Odawasti müüa taimelawa aknad.
Teat. saab sll.

Prowintsi linnas 1-se järgu sissetöölatud restoraan kiires korras müüa
Lähem. teat. kirjal. Tapa, post. 24 „HOTELI."

Rendile anda

aiamaa, ühes wakamaa suuruses, samas ka korter elektriga Kadastikus Mõisa tän. 9. Teadust saab kr. 1.

Kulgu sõdamas on „Põhja Kodu" müügil A. Männimägi kauplises.

Pühapäeval, 2. aprillil s. a.
NARVA NAISSELTSI

kella-viie tee *moodide näitusel* ja **esineb firma „Odaw"**

Joala tän. nr. 14,
oma valmisriideid kõige suuremas ja moodsamas väljawalikus.
Austusega omanik
Berson.

Awatud

õllekauplus,

seesjoomiseks ja väljawiimiseks Jõhvis, Turuplats 1.
Õllepudeli hind 21 senti.
Saku õlleladu.

Kuulutage „Alut. Teatajas"

Vastutav- toimetaja August Rosenwald. O.-Ü. „Narva Kirjastusühisuse" trükk. Väljaandja: O.-Ü. „Narva Kirjastusühisus"